

Vi behöver funktionella scener för konst och kultur

Senaste helg höll Ålands Projektkör en mycket uppskattad julkonsert i S:t Görans kyrka. Två konserter med kyrkan fylld till bredden, och trots det fanns det inte plats åt alla som ville höra konserten. Efteråt har diskussioner uppstått om varför inte kören valde en större lokal eller satte in extra konserter, eftersom efterfrågan varit så hög.

Det är viktigt att förstå att svaret inte är så enkelt som att boka fler konserter eller större lokal. Att arrangera och hålla konserter medför kostnader såsom arvoden för musiker, eventuell lokalhyra och andra utgifter. Två konserter innebär dubbelt så höga kostnader. Att i stället boka till exempel Alandicas konsertsal med sina 600 platser är inte heller en självklarhet. Hyran är mångdubbelt högre jämfört med andra alternativ, vilket återspeglas i biljettpriserna. Dessutom är lokalen illa anpassad för akustisk musik och kräver troligen mikrofoner, vilket påverkar konsertens kvalitet och charm. Sakral musik trivs bäst i kyrkor, och en av de största, Jomala kyrka, tar också ut en lokalhyra.

Men ju mer publik desto mer intäkter, tänker ni nu. Det är en sanning med modifikation. Församlingarna tillåter inte försäljning av biljetter till evenemang i kyrkan. I stället tillåts försäljning av programblad. Problemet, sett ur den budgetansvariges perspektiv, är att det endast är i snitt hälften av konsertbesökarna i kyrkorna som köper ett programblad. Par delar ofta på ett programblad, och vissa vill inte ha något alls. I kyrkornas informationskanaler har ofta stått att konserten är "gratis". Och i och med att biljetter inte säljs, finns heller inget reservationssystem. Arrangören har därför ingen möjlighet att planera för extra konserter eftersom det inte går att förutspå antalet konsertbesökare. Vid evenemang som visar sig vara populära, riskerar många besökare att få återvända hem för att de inte hängt på låset en timme på förhand. Publiken missar konserten och arrangören missar intäkterna från programbladen.

Summan av kardemumman är att större lokaler och fler konserter inte nödvändigtvis innebär bättre ekonomiska resultat för arrangören.

Som musiker, konsertarrangör och projektledare vet jag att valet av konsertlokal på Åland generellt sett är en mycket otillfredsställande uppgift. Urvalet minskar om det finns behov av scenplats för kör eller orkester, och önskemål om bra akustik begränsar alternativen ytterligare. Vill jag dessutom säkra en budget genom biljettförsäljning, ja då elimineras i princip resten. Att kompromissa med kvalitet och intäkter blir därmed oundvikligt.

Det kan låta som att vi strävar efter maximal vinst, men i verkligheten försöker vi bara få projektets budget att gå ihop. Vi söker bidrag och stöd från höger och vänster, men i slutändan är vi oftast beroende av intäkter från publiken. Jag och mina kollegor har musiken som levebröd eller viktig bisyssla, och som projektledare gör jag allt för att inte behöva tumma på mina medmusikers arvoden i en snäv budget.

Inför 2024 önskar jag mig två förändringar. För det första önskar jag att den fantastiska åländska konsertpubliken förstår det omfattande arbete vi lägger ner inför varje konsert, där varje detalj inklusive programbladet, är resultatet av noga övervägda kompromisser.

För det andra önskar jag att våra politiska beslutsfattare i kommun och den nya landskapsregeringen vågar satsa på att utveckla moderna och funktionella scener för konst och kultur, där kvalitet och ekonomisk hållbarhet främjar både kulturutövare och publik.

Zaida Ponthin
Violinist